

STORTINGET

Innst. 257 S

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra Stortingets presidentskap

Dokument 8:253 S (2021–2022)

Innstilling fra Stortingets presidentskap om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å avskaffe ordningen som gir tidligere stortingsrepresentanter fri adgang til Stortingets bygninger

Til Stortinget

Bakgrunn

Stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen fremmet 24. mai 2022 følgende forslag i Dokument 8:253 S (2021–2022):

«Stortinget ber presidentskapet avvikle ordningen hvor tidligere stortingsrepresentanter har adgangskort til Stortingets bygninger.»

Det vises til dokumentet for en nærmere redegjørelse for forslaget.

Presidentskapets merknader

Presidentskapet viser til representantforslaget, hvor det foreslås å avvikle ordningen der tidligere stortingsrepresentanter kan gis adgangskort til Stortingets bygninger. Forslagsstillerne viser blant annet til at de mener det er et demokratisk problem at tidligere stortingsrepresentanter har en særskilt tilgang til parlamentet. De viser til presseomtale av at enkelte tidligere representanter benytter adgangskortet aktivt i politisk påvirkningsarbeid på vegne av oppdragsgivere. Forslags-

stillerne mener det er vanskelig å forsvare at tidligere stortingsrepresentanter, som ikke lenger er folkevalgte, skal ha en generell særtilgang til parlamentet og beslutningstakerne. Forslagsstillerne påpeker at Europarådets organ mot korrupsjon, GRECO, i sin evalueringsrapport av 29. oktober 2020 viser til at tette nettverk og interessekonflikter pekes på som «korrupsjonsrelaterte utfordringer», selv om administrativ korrupsjon og småbestikkelser er nesten ikke-eksisterende i Norge.

Presidentskapet viser videre til at det følger av gjeldende adgangsreglement for Stortinget, vedtatt av Stortingets presidentskap 15. desember 2016, at tidligere stortingsrepresentanter kan få utstedt adgangskort type B, noe som innebærer at de får tilgang til Stortingets bygningsmasse. Det skal benyttes bemannede resepsjoner, og adgang gis i utgangspunktet kun i resepsjonens åpningstider. Adgangskortet gir også mulighet til å ha med inntil fem besøkende. Adgangskortet utstedes på forespørsel med en gyldighet på to år og må eventuelt fornyes når denne perioden er utløpt. Det er i dag utstedt om lag 250 adgangskort til tidligere representanter. Forholdsmessig størst andel kort er utstedt til representanter som trådte ut av Stortinget etter forrige valgperiode.

Ordningen med at tidligere representanter har adgang til Stortingets bygninger, har lange tradisjoner, og presidentskapets flertall, stortingspresident Masud Gharahkhani, første visepresident Svein Harberg, andre visepresident Nils T. Bjørke, tredje visepresident Morten Wold og fjerde visepresident Kari Henriksen, anser det derfor ikke som formålstjenlig å avvikle denne ordningen helt. Ordningen gjør det mulig for tidligere stortingsrepresentanter å kunne holde kontakt med både nåværende og andre tidligere stortingsrepre-

sentanter, noe som anses som positivt. Dagens ordning med adgangskort legger dermed til rette for kontinuitet og erfaringsutveksling. På denne bakgrunn mener flertallet at representantforslaget ikke bør vedtas.

Flertallet viser samtidig til at representantforslaget har gitt en foranledning til å gjennomgå adgangsgrelementet på mer generelt grunnlag – ikke bare ut fra hensynet til bevissthet knyttet til mulige interessekonflikter, men også av hensyn til en harmonisering med de rutiner som ellers gjelder for sikkerhet i Stortingets bygninger. Flertallet planlegger på denne bakgrunn å vedta flere endringer i adgangsgrelementet. Flertallet har i denne forbindelse lagt vekt på å finne ordninger som er enkle å praktisere.

Etter dagens ordning må de som ønsker et slikt adgangskort, be om dette uttrykkelig. Denne ordningen bør etter flertallets syn videreføres. Flertallet vil imidlertid endre adgangsgrelementet slik at tidligere representanter må undertegne en erklæring for å få utstedt adgangskort til Stortinget. Det vil her framgå at adgangskortet ikke skal benyttes til politisk påvirkningsarbeid. Dersom formålet med besøket er politisk påvirkningsarbeid, skal den tidligere stortingsrepresentanten registrere seg i Stortingets besøkssystem i resepsjonen – på lik linje med andre besøkende. Adgangskortet vil som tidligere kunne benyttes til besøk i forbindelse med sosiale eller faglige møter, aktiviteter og samlinger i Stortinget, for eksempel arrangementer i regi av parti-gruppene eller deltakelse i Tidligere stortingsrepresentanters forening (TSF).

Flertallet forutsetter at tidligere representanter ikke vil misbruke den tilliten de får ved å få utstedt et slikt personlig adgangskort til Stortinget. Det vil likevel bli tatt inn en bestemmelse i adgangsgrelementet om at bruk av adgangskortet i strid med den avgitte erklæringen vil kunne medføre at adgangskortet inndras.

Flertallet vil videre begrense tidligere representanters mulighet til å ta med besøkende ved at antallet reduseres fra fem personer til én. Eventuelle besøkende skal – slik ordningen også er i dag – gjennomgå sikkerhetskontroll og registreres i besøkssystemet på vanlig måte.

Endelig vil flertallet endre adgangsgrelementet slik at også tidligere stortingsrepresentanter må gjennomgå sikkerhetskontroll før de kommer inn i Stortingets bygninger. At personer som ikke har sitt daglige virke på Stortinget, må gjennom en rutinemessig sikkerhetskontroll før de gis adgang til Stortingets bygningsmasse, anses som viktig for tilliten til at sikkerheten på Stortinget er god.

Presidentskapets femte visepresident, Ingrid Fiskaa, ser at det er positive sider ved at tidligere stortingsrepresentanter har en tilgang til Stortinget som gjør det enkelt å holde kontakt med sin tidligere arbeidsplass. Dette medlem mener likevel at dette ikke veier tyngre enn behovet for å stramme inn adgangen for de tidligere representantene som faktisk bruker fri tilgang til Stortinget som en ressurs i politisk påvirkningsarbeid. Det har vært og er flere tilfeller der tidligere representanter går over til å bli lobbyister for mektige kommersielle interesser. Dette nettverk og interessekonflikter er en reell, korrupsjonsrelatert utfordring i Norge og bør tas på alvor. Så lenge forslaget om et lobbyregister ikke har fått flertall, blir det desto viktigere å motvirke disse utfordringene på andre måter. Dette medlem fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber presidentskapet avvike ordningen hvor tidligere stortingsrepresentanter har adgangskort til Stortingets bygninger.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra femte visepresident Ingrid Fiskaa:

Forslag 1

Stortinget ber presidentskapet avvike ordningen hvor tidligere stortingsrepresentanter har adgangskort til Stortingets bygninger.

Presidentskapets tilråding

Tilrådingen fremmes av presidentskapets flertall, stortingspresident Masud Gharahkhani, første visepresident Svein Harberg, andre visepresident Nils T. Bjørke, tredje visepresident Morten Wold og fjerde visepresident Kari Henriksen.

Presidentskapet rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:253 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bjørnar Moxnes og Marie Sneve Martinussen om å avskaffe ordningen som gir tidligere stortingsrepresentanter fri adgang til Stortingets bygninger – vedtas ikke.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 23. mars 2023

Masud Gharahkhani

Svein Harberg

Nils T. Bjørke

Morten Wold

Kari Henriksen

Ingrid Fiskaa